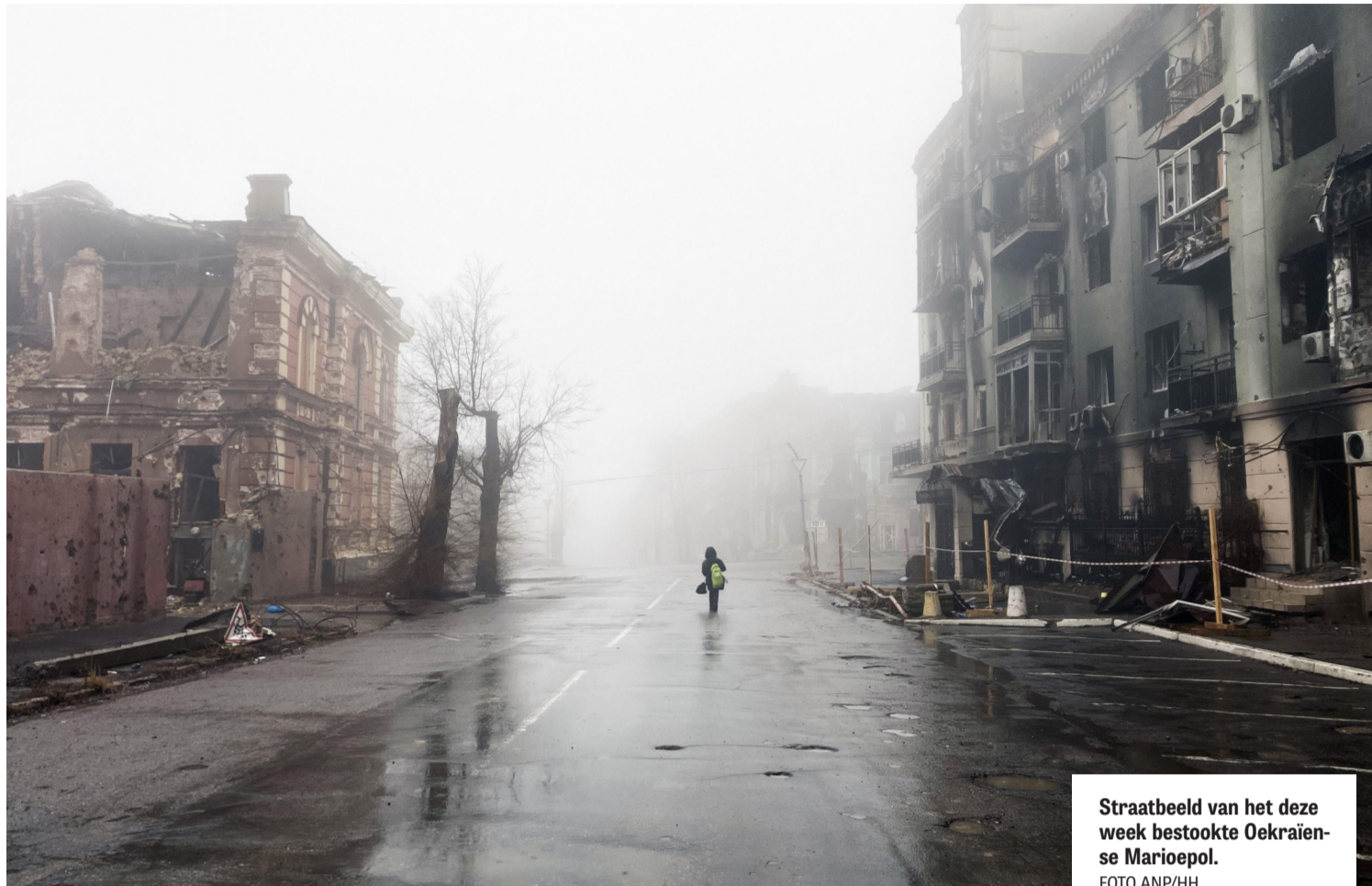


DE KWESTIE



Straatbeeld van het deze week bestookte Oekraïense Marioepol.
FOTO ANP/HH

OPINIE Luitenant-kolonel b.d. Patrick Bolder

Als we buigen zal Poetin ook met ons oorlog maken

Dé gebeurtenis van het afgelopen jaar is -wat mij betreft- de oorlog in Oekraïne. Zo op het eind van het jaar is het goed te reflecteren op de vragen waar we nu staan en wat het wordt het in 2023.

In Nederland zijn we steeds meer naar binnen gaan kijken en relateren problemen waar wij mee te maken krijgen vaak uitsluitend met binnenlandse oorzaken en oplossingen. Klimaatverandering, vluchtelingen crisis, huizenproblematiek, stikstofreductie, energiekosten en inflatie zijn grote kwesties die snel om oplossingen vragen. Maar dat kan Nederland niet alleen doen. Als een land dat afhankelijk is van internationale handel maken we deel uit van een wereldsysteem. Het goed functioneren van dit systeem is essentieel voor onze welvaart.

Autocratieën

Voorals ons lidmaatschap van de Europese Unie in dat wereldsysteem heeft ons enorm veel rijkdom gebracht. Dit systeem staat nu sterk onder druk, met name door zich sterker manifesterende autocratieën die uitgaan van een *zero-sum game*: mijn winst kan alleen maar bestaan ten koste van jou. En die autocratieën die

Het Westen roept het onheil over zich af als het in eventuele vredesbesprekingen toegeeft aan de expansie-eisen van Poetin, analyseert Patrick Bolder. „Steunen wij in het Westen Oekraïne niet, dan staan we over vijf tot tien jaar echt zelf te vechten voor onze vrijheid en welvaart.”

ons bedreigen vinden we nu vooral (maar niet uitsluitend) in China en Rusland. Juist deze laatste is dit jaar op 24 februari een heilloze oorlog begonnen aan de rand van Europa, dus een directe bedreiging van ons systeem, onze welvaart. Er zijn stemmen die zeggen dat we maar snel naar de onderhandelingsstafel moeten gaan, want er vallen veel slachtoffers. Dat is een mooi streven. Maar die onderhandelingen moeten vooral gaan tussen de partijen die de oorlog voeren. We zien bij beide echter doelstellingen die mijlenver uit elkaar liggen en niet te verenigen zijn.

Bovendien moeten we er goed over nadenken waarom een eventuele wapenstilstand/vredesuitkomst zou kunnen leiden. Gebiedswinst voor Rusland dan, ten koste van Oekraïne? Het niet vervolgen van oorlogsmisdadplegers, het

ongestraft laten van groot-schalige vernietiging en het laten weggemen van Rusland met stelselmatige onderdrukking, ontkenning van basale mensenrechten, kindervervoering, mishandeling, martelingen en verkrachtingen? Dat zou betekenen dat Poetin in zo'n geval heeft gewonnen en zijn strategie dus werkt. Na een aantal jaren van zijn wederopbouw (die wij bekostigen door olie en grondstoffen af te nemen) zal hij deze methode herhalen en nog verder onze richting op komen met een nieuwe oorlog. Het Westen heeft dan immers bewezen zwak te zijn en een relatief makkelijke prooi.

Russische methodes

Deze methode past precies in hoe volgens ervaren internationale onderhandelaars de Russische methodes werken: Eerst claim je iets wat niet van jou is. Vervolgens ga je dreigen. Als

derde geef je helemaal niets toe. De tegenpartij zal bij inbinden jou dan iets gunnen wat nog nooit van jou was.

Onze vrijheid

Het zal er dus op neer (moeten) komen dat wij in het Westen Oekraïne blijven steunen, juist om de Russische expansie op voor ons relatief goedkope wijze te stoppen. Doen we dat niet, dat staan we over vijf tot tien jaar echt zélf te vechten om ons wereldsysteem en de Europese Unie in stand te houden. En dus voor onze vrijheid en voor onze welvaart. Want als we die verliezen zijn die eerder genoemde problemen helemaal onoplosbaar geworden.

Luitenant-kolonel b.d. Patrick Bolder is verbonden aan het Haags Centrum voor Strategische Studies (HCSS)



FOTO JOS VAN LEEUWEN

door
Frank van Vliet



IN HET VIZIER

Kroatië hoort erbij

De mededeling werd luchtig gedaan, maar kwam toch als een schok. „Het Joegoslavische leger bombardeert Zagreb. Moet je daar niet eens gaan kijken?”

Misschien wat overdreven, maar het telefoontje van de chef buitenland veranderde mijn leven. Ik werd parttime oorlogsverslaggever en kon voor het eerst tegen mijn ouders vertellen dat zij niet de enige waren die een oorlog hadden meegemaakt.

Er zouden een paar jaar later nog wat bloedige conflicten en een oorlog in het Midden-Oosten volgen. Ook die waren voorafgegaan door een kort telefoonsprek. „Wil jij correspondent in Israël worden? Je schrikt toch al niet meer van een schietpartij”, aldus de toenmalige hoofdredacteur. En voor je het weet versla je een aanslag of dool je door Irak en Libanon.

Het klinkt gek, maar het waren journalistiek gezien de mooiste jaren. In oorlog liggen diep verdriet en grote vreugde dicht bij elkaar. Je voelt dat je leeft en denkt (mogelijk te optimistisch) dat je werk er echt toe doet. Het heeft ook een liefde opgeleverd voor wat vroeger Joegoslavië heette en voor zowel Israël als de Arabische wereld (van beide houden is heel goed mogelijk).

Het doet daarom pijn dat met name Bosnië-Herzegovina en Servië nog steeds niet in de Europese familie zijn opgenomen. Er dreigt een zwart gat in Europa waar radicale stromingen op de loer liggen. Dat Kroatië op 1 januari mag toetreden tot de Schengenzone en ook

„Moet je niet eens bij die oorlog gaan kijken?”

nog een euroland wordt, geeft me hoop. Zonder paspoort de grens over, makkelijk betalen met euro's: het zal het toerisme goed doen. Pal na de Joegoslavische oorlog maakte ik een reis langs de toeristische attracties van het prachtige land. De toen nog kapotgeschoten gebouwen in bijvoorbeeld Dubrovnik waren toen - nog zonder hordes toeristen - al de moeite waard. Zoals je bij een mooi mens een litteken eerst niet ziet.

Duidelijk is dat Kroatië hiermee het ook niet brandschone verleden achter zich hoopt te laten. De etnische schoonmaak in de grotendeels door Serviërs bewoonde Krajina, het bloedbad van Gospić waar ruim honderd gevangenen genomen Serviërs werden doodgeschoten, alsmede de Sisak-moorden waar 24 Kroatische gevangenen werden gemarteld en vermoord door de Kroatische politie en het Kroatische leger, worden graag vergeten. Zoals in elke deelrepubliek van Joegoslavië ziet de bevolking zich vooral als slachtoffer en gelden misdaden als 'zelfverdediging'.

Mijn hoop dat EU-lid Kroatië een goed woordje zou doen voor de voormalige vijanden Servië en Bosnië is sinds de toetreding van het land tot de EU in 2003 meestal ijdel gebleken.

De uitgesproken Kroatische president Zoran Milanović noemde Bosnië-Herzegovina 'een afwijking' en verweet Servië een 'Russische voetnoot' te zijn.

Op de Balkan waar de geschiedenis altijd in eigen voordeel wordt uitgelegd heeft men altijd al moeite gehad het verleden achter zich te laten. Er is veel veranderd, maar dat (nog) niet.